12/10/2025

12 Οκτωβρίου: Εορτάζει ο Όσιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 12 Οκτωβρίου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη του Αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου, των μαρτύρων Πρόβου, Ταράχου και Ανδρονίκου και των Οσίων Θεοσεβίου του Αρσινοΐτου και Επικτήτου.

- *Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος*

Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος: Ο Μεγάλος Μυστικός της Εκκλησίας μας

Η ορθόδοξη θεολογία μας δεν είναι θεωρητικό σχήμα και δεν υπάρχει για να ικανοποιεί τη διάνοιά μας, αλλά είναι βίωμα, τρόπος ζωής, μέθεξη της Θεότητας και κατά χάριν θέωση.

Αυτή είναι και η ειδοποιός διαφορά της με τη δυτική και γενικά τη θεολογία των αιρετικών, η οποία ικανοποιεί διανοητικά σχήματα, δίνει την ψευδαίσθηση της δήθεν πληρότητας της αλήθειας και γι’ αυτό οδηγεί από κακοδοξία σε κακοδοξία και από αίρεση σε αίρεση. Αντίθετα η προσέγγιση της θεολογίας της Εκκλησίας μας ως εκκλησιαστικό βίωμα, ως κατά φύσιν τρόπο υπάρξεως, δε διδάσκει απλά την αλήθεια, αλλά την μεταποιεί σε μεταμόρφωση των πιστών, μέχρι του σημείου να έχουν θεοπτία, ζωντανή αίσθηση των ακτίστων ενεργειών του Θεού στην καθημερινή τους ζωή. Το γεγονός αυτό το βίωσαν οι άγιοι της Εκκλησίας μας.

Ένας από αυτούς που αξιώθηκε να δει το άκτιστο φως του Θεού με τα σωματικά του μάτια, είναι και ο άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος, ένας από τους μεγαλυτέρους Πατέρες και Θεολόγους της Εκκλησίας μας. Γεννήθηκε το 957 στη μικρασιατική πόλη Γαλάτεια της Παφλαγονίας και το βαπτιστικό του όνομα ήταν Γεώργιος. Οι ευγενείς γονείς του φρόντισαν να του δώσουν σοβαρή παιδεία, διότι τον προόριζαν για υψηλά κρατικά αξιώματα. Σε ηλικία έξι χρονών τον έστειλαν στην Κωνσταντινούπολη να σπουδάσει. Αναδεικνύεται σύντομα μια σημαίνουσα προσωπικότητα της Βασιλεύουσας. Με τη βοήθεια ενός θείου του ευγενούς ορίζεται ως σπαθαροκουβιλάριος, με τη δυνατότητα να αναχθεί συγκλητικός. Ασκεί τα καθήκοντά του με επιτυχία, αλλά και ταπείνωση. Δεν τον συνεπαίρνει η λαμπρότητα της κοσμικής εξουσίας και δε σκόπευε να περάσει όλη του τη ζωή ανάμεσα στους μωροφιλόδοξους ευγενείς της εξουσίας.

Η γνωριμία του και η πνευματική σχέση του με τον στουδίτη άγιο Συμεών τον Ευλαβή, του αλλάζει τη ζωή. Μετά το θάνατο του Νικηφόρου Φωκά το 969, εγκαταλείπει τη θέση του και αποσύρεται στην ονομαστή Μονή για να ζήσει κοντά στον πνευματικό του. Εκείνος δε συμφωνεί, διότι ήταν μόνο 14 ετών, και τον συμβουλεύει να γυρίσει ξανά στη θέση του.

Σε ηλικία 20 ετών δέχτηκε μια ιδιαίτερη ευλογία από το Θεό. Μια νύχτα ενώ προσευχόταν θερμά, γέμισε το δωμάτιό του από ένα εκτυφλωτικό και ανεξήγητο φως. Ο Συμεών έπεσε σε έκσταση και είχε την αίσθηση ότι είχε ανυψωθεί στον ουρανό. Μια ανεξήγητη χαρά γέμισε την ψυχή του για τη θεία οπτασία. Έτρεξε αμέσως στον πνευματικό του στον οποίο δηγήθηκε την οπτασία και τον παρακάλεσε να τον δεχτεί κοντά του. Εκείνος και πάλι αρνήθηκε, προφανώς, από θεία έμπνευση για να σμιλευτεί ακόμα η θέληση του μαθητή του.

Σε ηλικία 26 ετών επαναλήφτηκε η θαυμαστή οπτασία. Εκείνο τον καιρό του είχε ανατεθεί μια υπηρεσιακή αποστολή στην πατρίδα του. Πριν αναχωρήσει ανακοίνωσε στον πνευματικό του και τη νέα οπτασία. Εκείνος του αποκάλυψε ότι ήταν σε ηλικία που μπορούσε να γίνει μοναχός. Η χαρά του υπήρξε απρόσμενη.

Πραγματοποίησε το ταξίδι του και με την ευκαιρία, ανακοίνωσε στους γονείς του την πρόθεσή του να ακολουθήσει το μοναχικό βίο. Εκείνοι αντέδρασαν βίαια και προσπάθησαν να τον μεταπείσουν, διότι έβλεπαν τη λαμπρή καριέρα που απλωνόταν μπροστά του. Εκείνος παραμένει αμετάπειστος. Αποσύρθηκε στη Μονή του Στουδίου, όπου εκάρη μοναχός και έλαβε το μοναχικό όνομα του πνευματικού του, Συμεών.

Αλλά δεν άργησαν οι πειρασμοί. Η υπακοή του στον πνευματικό του κίνησε το φθόνο των συμμοναστών του, διότι έπρεπε να υπακούει μόνο στο ηγούμενο Πέτρο. Γι' αυτό αναγκάστηκε να φύγει και να εγκατασταθεί. Τότε ήταν που είδε και τρίτη κατά σειράν θεία οπτασία. Εγκαταστάθηκε στην παρακείμενη Μονή του Αγίου Μάμαντα του Ξηροκέρκου, όπου ηγούμενος ήταν ο ευλαβής Αντώνιος. Ήρθε ο πατέρας του με αρκετούς συγκλητικούς για να τον μεταπείσουν να γυρίσει στον κόσμο. Εκείνος αρνείται και πάλι, ενώ ταυτόχρονα βλέπει και τέταρτη θεία οπτασία. Ήταν 29 ετών, όπου ο ηγούμενος κοιμήθηκε. Ύστερα από απαίτηση της αδελφότητας της Μονής και τη σύμφωνη γνώμη του Πατριάρχη Νικολάου Β΄ του Χρυσοβέργη, εκλέχτηκε ηγούμενος της Μονής. Κατά τη διάρκεια της χειροτονίας του σε πρεσβύτερο είδε και πέμπτη θεία οπτασία.

Ως ηγούμενος της Μονής του Αγίου Μάμαντα ο Συμεών κλήθηκε να αντιμετωπίσει πολλά προβλήματα, από οικοδομικές εργασίες της Μονής ως και αυτή την πνευματική καλλιέργεια της αδελφότητας. Ως νηπτικός μοναχός και μυστικός θεολόγος ομιλούσε για «θείο έρωτα» και για έλλαμψη του «θείου φωτός». Οι μοναχοί επειδή δεν τον καταλάβαιναν τον θεώρησαν αιρετικό και του κήρυξαν τον πόλεμο. Μερικοί κατέφυγαν στον Πατριάρχη για να καθαιρεθεί. Εκείνος τον κήρυξε αθώο. Παρέμεινε στη θέση του ηγουμένου για 25 χρόνια. Το 1013, σε ηλικία 57 ετών, αφού παρέδωσε την ηγουμενία στον μαθητή του Αρσένιο αποσύρθηκε σε κοντινό ησυχαστήριο και επιδόθηκε στην άσκηση και το συγγραφικό έργο. Όμως ο μητροπολίτης Νικομήδειας Στέφανος κατόρθωσε να πείσει τον Πατριάρχη να τον στείλει εξορία, στην περιοχή της Χρυσούπολης, επειδή θεωρούσε τον πνευματικό του πατέρα Συμεών, άγιο. Εγκαταστάθηκε σε κάποιο ερημοκκλήσι της Αγίας Μαρίνας, όπου κοιμήθηκε ειρηνικά το έτος 1037 σε ηλικία 80 ετών, αφού είχε προβλέψει τον θάνατό του. Η μνήμη του εορτάζεται στις 12 Οκτωβρίου.

Ο άγιος Συμεών έλαβε τον τίτλο του νέου θεολόγου, διότι ανήκει στους μεγάλους διδασκάλους της Εκκλησίας μας. Ανήκει στους μυστικούς θεολόγους, ο οποίος καλλιέργησε και βίωσε τη μυστική θεολογία, ως θεοπτία. Τα έργα του « Ύμνοι Θείων Ερώτων», «Κατηχήσεις» και «Πρακτικά και Θεολογικά Κεφάλαια», αποτέλεσαν τη βάση της μετέπειτα μυστικής θεολογίας και της πνευματικής ζωής των πιστών.